

Släkten Gustavii

*En släktrönika om predikanten Oskar Gustafsson
och hans hustru Augusta, samt deras barn
som kom att ta sig namnet Gustavii.*

Innehåll

	Förord	8
Del I	Oskar och Augusta, och deras 11 barn, som tog namnet Gustavii	11
	<i>Nils Oskar Gustafsson</i>	13
	<i>Augusta Olofsdotter Spak</i>	19
	<i>Syskonen Gustavii</i>	23
	<i>Anny Gustavii</i>	31
	<i>Carl Gustavii</i>	35
	<i>Martin Gustavii</i>	43
	<i>Ragnar Gustavii</i>	51
	<i>Erik Gustavii</i>	59
	<i>Eskil Gustavii</i>	67
	<i>Övriga syskon</i>	76
	<i>De gustaviiska personlighetsdragen</i>	80
	<i>Släkten idag</i>	
Del II	Oscar och Augustas förfäder	103
	<i>Oskar Gustafssons förfäder</i>	105
	<i>Augusta Olofsdotter Spaks förfäder</i>	113
	<i>Djursdala</i>	121
Del III	Våra allra äldsta anor – bland adel, helgon och vikingakungar	135
	<i>Ätten Sabelsköld</i>	139
	<i>Heliga Birgittas syster</i>	155
	<i>Bjälboätten</i>	171
	<i>Jellingdynastin</i>	179
Del IV	Carlskrönikan – Carl Gustaviis berättelse om sin uppväxt och sin barndoms trakter i Djursdala och Vimmerby	189
	<i>Carlskrönikan</i>	191
Del V	Foton och källhänvisningar	227
	<i>Källor</i>	250

PREDIKANTEN OSKAR GUSTAFSSON

*Född 6 januari 1865 i Ekenäs i Målilla socken, Kalmar län
Död 14 oktober 1944 på gården Virstad i Vimmerby, Kalmar län*

Nils Oskar Gustafsson

Predikant och bonde

I Betelkapellet i Vimmerby kunde man länge bara finna tre porträtt: ett som föreställde Jesus, ett som föreställde jungfru Maria och det tredje var ett foto på predikanten Oskar Gustafsson.

AV **CHRISTER GUSTAVII** MED HJÄLP AV **KLAS GUSTAVII** OCH **INGEGERD GUSTAVII WESTLANDER**

NILS OSKAR GUSTAFSSON föddes 1865 på gården Ekenäs i Målilla socken, tre mil söder om Vimmerby. Han var son till rusthållaren Gustaf Erik Johansson och hans hustru bonddottern Maria Sofia Nilsson från Åsjögle i Mörlunda socken. Det var ett kristet hem och där förekom både morgonandakt och kvällsandakt. Det sjöngs psalmer och lästes böner i hemmet, och både föräldrar och barn gick till kyrkan om söndagarna. Barnen kunde tidigt läsa bibeln på egen hand, från första sidan till den sista. Det var också ett mycket glatt och livat hem. Oskar hade sju syskon, två bröder och fem systrar, som sonen Carl beskriver som de gladaste, livligaste och mest godhjärtade människor han träffat. Enligt Carl var ett släktmöte på Ekenäs en glädjens och humorns sammankomst och han tyckte att farbröderna och fastrarna påminde om glittrande kvicksilver.

Enligt sonen Carl var det en mycket stark uppenbarelse med efterföljande själskris som gjorde att Oskar, 17 år gammal, blev medlem i Nordöstringarna (Nordöstra Smålands missionsförening) och kom att viga sitt liv åt att predika herrens ord. Den unge Oskar hade deltagit vid ett av Nordöstringarnas väckelsemöten där han fått en så stark uppenbarelse att det kom att prägla hela hans fortsatta liv och gärning. Sonen Carl beskriver att han "i förtvivlan, gråtande och springande begav sig hem under åkallan till Gud att icke låta honom dö och komma till helvetet innan han hunnit hem och fått göra upp med den store Hämnaren." Enligt Carl varade faderns själskris i flera dagar och resulterade i att han gav ett heligt löfte till Gud att predika Bibelns ord resten av sitt liv. Det var ett löfte han höll.

Oskar blev snart anlitad som predikant hos Nordöstringarna och predikade vid olika möten i bygderna. Han blev med tiden

Oskar Gustafsson iklädd traditionell samedrätt. Fotot är taget av fotograf Mellander i Malmberget, troligen i samband med någon av Oskars missionsresor i Lappland.

en hängiven och mycket uppskattad predikant och kom att ägna större delen av sitt liv åt att resa runt i såväl Småland som resten av Sverige och predika. Bland annat bedrev ösm missionsrörelse i Lappmarken bland samerna och Oskar reste därför mycket i Norrbotten och fick många vänner där. Antagligen var det sådana kontakter som ledde till att flera av bröderna Gustavii fick jobb om somrarna med malmbrytning och på så vis kunde tjäna pengar till fortsatta studier. Troligen var det också under dessa Lapplandsvistelser som flera av sönerna blev bekanta med den svenska fjällvärlden och fortsatte att vandra i fjällen senare i livet. Detta verkar vara ett intresse som har gått i arv till senare generationer i släkten.

Enligt Ingegerd Westlander ska Oskar och Augusta ha träffats vid ett av ÖSM:s missionsmöten. Han var den stilige predikanten och hon lär ha varit mycket vacker. Tycke uppstod och den 7 juni 1890 vigdes de i Augustas hemby Djursdala. Då hade Oskar redan bott hos Augusta och hennes mor Kristina Lovisa sedan den 4 mars samma år.

Enligt husförhörlängden blev Oskar ägare till gården i Djursdala den 14 mars 1890 och svärmodern Kristina Lovisa noterades då som boendes på undantag. Oskar blev således ägare till gården som var Augustas arv efter fadern, vilket kan verka konstigt för en nutida läsare. Men sannolikt var Djursdalagården Augustas hemgift och eftersom hon blev omyndig när hon gifte sig med Oskar var det bara han som kunde stå som ägare. Det förefaller ha varit ett gott arv för Augusta, för sju år senare upprättades ett köpekontrakt där Oskar och Augusta betalade drygt niotusen kronor för gården. Detta kan ha gjorts för att kompensera Augustas bröder för deras del av gårdens värde vid det framtida arvskiftet efter föräldrarna.

Samtidigt som Oskar blev mer och mer engagerad som predikant drev han och hustrun Augusta jordbruket hemmavid, först i Djursdala och senare i Vimmerby. I och med att Oskar reste så mycket föll ett väldigt stort ansvar på Augusta och redan imitten på 1890-talet anlätades en arrendator på gården i Djursdala. Det var säkert en viktig och efterlängtat avlastning för Augusta. 1904 köpte Oskar en fastighet i Vimmerby, den så kallade Loarpsfastigheten, för pengar han ärvt av sin far som avled 1898. Det var en större jordbruksfastighet som låg i utkanten av Vimmerby, vilken bland annat inkluderade gården Virstad. Samma år kunde Augusta och alla barnen flytta från Djursdala till Virstad

och gården i Djursdala arrenderades ut i sin helhet. På Virstad levde man ett bekvämare liv med staden Vimmerby på gångavstånd. Man hade djur, köksträdgård och en fruktträdgård och detta utgjorde ett väl fungerande självhushåll. Med tiden blev Betelkapellet, som byggdes 1910 i Vimmerby, den fasta platsen för Oskars predikningar och resorna blev därmed färre. Alla barnen gick på Samrealskolan i Vimmerby och tog så småningom studentexamen, oftast som privatister.

Ingegerd Westlander minns från sina barndoms besök på Virstad att farfar Oskar ofta satt i sitt arbetsrum och läste bibeln. Då fick han inte störas. Han var annars mycket förtjust i och älskad av alla barn.

Oskar Gustafsson dog den 14 oktober 1944 i Vimmerby och han ligger begravd tillsammans med hustrun Augusta i familjegraven på kyrkogården i Vimmerby.

Östra Smålands Missionsförening (ÖSM)

Redan på 1700-talet hade en folkrörelse vid sidan om Svenska kyrkan börjat ta form. Inspirationen kom från Nordamerika, där en frikyrkorörelse växte fram i opposition mot den engelska kyrkan. Människor samlades för bön och andakt utanför kyrkans officiella möten. Dessa sammankomster kallades för konventiklar och kunde växa till en sorts tidiga studiecirkel. Propagerandet mot alkoholmissbruk var en viktig del av konventikelrörelserna. Inom statsförvaltningen och svenska kyrkan växte en oro fram för detta nya och genom det så kallade konventikelplakatet år 1726 förbjöds verksamheten. Detta hindrade dock inte människor från att samlas och 1858 upphävdes plakatet. En frikyrklig folkrörelse uppstod och i samband med den en nykterhetsrörelse och ett missionsintresse. En ledande person var norrlänningen

och lekmannapredikanten C. O. Rosenius (1816-1868). Han var en stor förebild för Oskar Gustafsson som hade åtminstone en halv hyllmeter med Rosenii Skrifter, inbundna i svarta läderband, i sin bokhylla.

Oskar blev snart anlitad som predikant hos Nordöstringarna och predikade vid olika möten i bygderna. Han blev med tiden en hängiven och mycket uppskattad predikant och kom att ägna större delen av sitt liv åt att resa runt i såväl Småland som resten av Sverige och predika.

År 1856 hade Evangeliska Fosterlandsstiftelsen (EFS) bildats. Den hade rötter i samhällets övre skikt. Grundarna kallade den för en fri institution och en fri föreningspunkt för de troende i landet. Dess bas var en enkel rörelse med missionerande som huvudsaklig verksamhet. Vid sidan om EFS fanns Svenska Missionsförbundet, baptisterna och metodisterna, pingströrelsen med flera. Den intresserade hänvisas till Gunnar Hallingberg: "Läsarna".

Östra Smålands Missionsförening, först kallad Nordöstra Smålands Missionsförening, bildades sommaren 1863, samma år som Oskar Gustafsson föddes. Föreningen omtalades för det mesta kort och gott som "Nordöstringarna". I början arbetade föreningen inte så mycket för förkunnelse utan för insamling av medel till barnhem och andra behövande. Med tiden blev missionerandet runt om i riket en viktig del av ÖSM:s verksamhet. Oskar Gustafsson var länge en aktad predikant inom föreningen och han ägnade många år åt att resa runt i hela Sverige

Boningshuset på Virstad fotograferat 1974, strax innan det revs och adressen var då Drottninggatan 30 i Vimmerby.
Foto: Vimmerby kommuns ljud- och bildarkiv.

och missionera. Han var också mycket aktiv i föreningens styrelse. År 1926 blev han vald till vice ordförande i föreningen och år 1932 blev han vald till dess ordförande. Han kvarstod på den posten till sin död.

På 1920-talet rådde brist på präster i Sverige. Det hände då att frikyrkopredikanter blev anlitade för altartjänst i Svenska Kyrkan. Oskar Gustafsson erhöll Venia, det vill säga tillåtelse att utdela nattvarden, och han höll ofta söndagsgudstjänster i Vimmerby kyrka.

Nordöstringarna hade sin möteslokal i Betelkapellet i Vimmerby, strax nordväst om kyrkan. Som predikant och ordförande i Nordöstra Smålands Missionsförbund var Oskar naturligtvis strängt religiös. Det medförde att hela familjen Gustavsson besökte

gudstjänsten i Vimmerby kyrka varje söndag. Predikant Gustavsson brukade då rada upp sina ätteläggare på ett led i åldersordning, varefter processionen från Virstad till kyrkan inleddes till allmän beskådan. Martins hustru Brita har berättat hur hon och hennes systrar trängdes vid fönstret i bostaden på Storgatan 45, varifrån de beskådade processionen som tågade förbi.

Klas Gustavii har berättat att ”under alla år då vi i min familj besökte Betelkapellet fanns längst fram en orgel, en pulpet och på väggen till höger två bilder, på Jesus och Jungfru Maria. På väggen mittemot hängde ett fotografi av Oskar Gustafsson.” Men vid Klas senaste besök efter kapellets restaurering fanns varken Jesus, Jungfru Maria eller Oskar kvar.

Betelkapellet i Vimmerby.

Predikant Gustafsson och väskan

Av Hans Gustavii

Denna historia har återberättats i lite olika versioner av min pappa Anders och hans bror Klas, söner till Ragnar Gustavii. Bröderna Martin och Ragnar gifte sig med några års mellanrum med varsin dotter till apotekare Henrik Hoffstedt i Vimmerby, Martin med Brita och Ragnar med Elna. Detta medförde att de två familjerna kom att umgås en del, något som inte skedde helt friktionsfritt.

Predikant Gustafsson, strängt religiös, levde med sin familj under allmän måttfullhet och i total avhållsamhet från starka drycker. Apotekare Hoffstedt å sin sida, en upplysningens man, var av betydligt mer sekulärt snitt och tog sig gärna en sup eller två.

Predikant Gustafsson tycks enligt flera vittnesmål ha haft den något tveksamma vanan att oinbjuden besöka dödssjuka människor i syfte att i sista stund omvända dessa till den rätta tron och på så vis underlätta deras förestående hädanfärd. Med sig vid dessa tillfällen hade han alltid sin väska innehållandes de heliga sakramenten.

Då apotekare Hoffstedt låg på sitt yttersta på lantstället Lillvik kom predikant Gustafsson sin vana trogen på oaviserat besök. När predikanten klev in i sovrummet ska apotekaren ha utbrustit: ”Se på fan, här kommer Gustafsson med väskan. Nu är det slut!”

Den blivande prästen

Av Hans Gustavii

Oskar Gustavsson styckade av en tomt i Virstad i Vimmerby till sin son Ragnar på 1930-talet, där denne lät bygga ett hus till sin familj. På så vis kom det sig att Ragnars barn umgicks en hel del med Oskar och Augusta. Min pappa Anders har berättat att farfar Oskar ofta brukade fråga honom vad han ville bli när han blev stor. Anders listade snabbt ut att om man svarade ”Jag ska bli präst, farfar!” belönades man med en femöring, ett framgångsrecept som gick att upprepa med jämna mellanrum.

Virstad

Först namn, efternamn, yrke och institution m. m. under efterlevnadstiden.	Yrke (post, kyrkopastor) eller namn (främmande)	Födelse	Födelseort (resan till i lin eller i stad)	Dödsdag	Dödsorsak	Först namn, efternamn, yrke och institution m. m. under efterlevnadstiden.	Dödsdag	Dödsorsak	Först namn, efternamn, yrke och institution m. m. under efterlevnadstiden.	Dödsdag	Dödsorsak
E. Nils Oskar Gustafsson	Predikant	1885-6-1	Malmö	90-7-16	Juridisk	1907-7-27					
N. Nils August Oskar		88-12-12	Juridisk	90-7-16							
B. Arvid		90-8-8	Juridisk	90-7-16							
S. Nils Oskar		94-7-7	Juridisk	90-7-16							
S. Gustaf Rudolf		98-6-12	Juridisk	90-7-16							
S. Henrik Markus		99-12-12	Juridisk	90-7-16							
S. Olof Ragnar		1900-8-8	Juridisk	90-7-16							
S. Erik Oskar		02-12-12	Juridisk	90-7-16							
S. David Johannes		04-8-8	Juridisk	90-7-16							
S. Olof Gunnar		08-12-12	Wigst	90-7-16							
S. Nils Holger		08-12-12	Wigst	90-7-16							
S. Folke Hugo		10-11-11	Wigst	90-7-16							

I församlingsboken i Vimmerby stadsförsamling 1907-1911 finner man predikanten Oskar Gustafsson och hans stora familj på gården Virstad. Här är alla barnen prydligt antecknade, utom David som dog 1904. Kring 1910 var alla 10 barnen skrivna på samma adress. Här framgår också att familjen flyttade till Virstad på julafton 1904 Foto: Arkiv Digital

Katarina (Karin) Birgersdotter, född ca 1300

Vår förmoder Katarina Birgersdotter föddes omkring år 1300 och var äldre syster till Birgitta Birgersdotter (1303-1373), även känd som den Heliga Birgitta.

Katarina Birgersdotter vigdes omkring år 1316 med riddaren Magnus Gudmarsson av Ulvåsaätten vars sätesgård¹⁶ Loo låg i Långared utanför Alingsås i Västergötland. Vid samma tillfälle gifte sig också deras båda syskon Ulf Gudmarsson och den 13 år gamla Birgitta Birgersdotter (den Heliga Birgitta).

Såväl Katarina Birgersdotter som hennes man ägde stora jordegendomar genom arv från sina föräldrar. Parets nära band till kungamakten och den rikedom som gårdsinnehaven medförde innebar att de tillhörde den absoluta makteliten inom 1300-talets Sverige. Liksom många förnämna och förmögna personer vid denna tid valde Katarina och Magnus att donera stora delar av sin förmögenhet till ett kloster på

¹⁶ Sätesgård, senare säteri, var en egendom som ägdes av en frälseman och som var skattebefriad. Oftast var sätesgården frälsemannens viktigaste och största egendom, förvärvat antingen genom arv eller som förläning av kungen.

Ulvåsaätten

Ulvåsaätten var en stormansätt som hade sin storhetstid på 1300-talet med flera lagmän i Västergötland, Närke och Tiohärad. Bland dess mest kända manliga medlemmar var riddaren Ulf Gudmarsson till Ulvåsa i Ekebyborna socken i Östergötland. Han var make till den heliga Birgitta och far till den saliga Katarina av Vadstena. Ätten dog ut på manssidan 1398 med hans sonson Karl Karlsson och deras gods innehav tillföll då till största delen Vadstena kloster. I början var ättens sköldmärke ett hjorthuvud, åtminstone användes detta av västgötaglagmannen Gudmar Magnusson, men hans söner upptog senare mödernevapnet, ett upprest gående lejon, vilket troligen kan förklaras av att möderne släkten på spinnsidan härstammade från Bjälboätten.

sin ålders höst. År 1352 upptogs de tillsammans med sitt husfolk i Varnhems klostres underhåll. Detta var två år efter att digerdöden drabbade Sverige och man kan undra om denna typ av donationer var ett sätt att försöka blidka en gud som hade sänt det värsta straffet över mänskligheten.

Katarina Birgersdotters föräldrar

Katarina Birgersdotter var dotter till den mäktige och förmögne lagmannen i Uppland, Birger Petersson av Finstaätten och hans hustru Ingeborg Bengtsdotter av Bjälboätten.

Ingeborg Bengtsdotter tillhörde Bjälboätten och var släkt med Birger Jarl och hans söner kung Valdemar Birgersson och kung Magnus Ladulås. Hon hörde därmed till en av landets förnämsta och rikaste ätter och genom henne är vi också släkt med de medeltida och vikingatida svenska och danska kungahusen, vilket beskrivs i nästa kapitel.

Birger Petersson var en av svensk medeltids mest betydelsefulla personer. Hans jordinnehav var mycket omfattande och i praktiken var han troligen mer förmögen än kungen själv. Tack vare den makt som hans rikedomar medförde innehade han

också några av dåtidens viktigaste ämbeten. Han blev riddare och riksråd mellan år 1285 och 1291 och som lagman i Uppland år 1293 ledde han framtagandet av en gemensam lagbok, kallad Upplandslagen som togs i bruk den 2 januari 1296.

Birger Petersson var en av dåvarande kung Birger Magnussons närmaste och mäktigaste män som år 1303 agerade skiljedomare mellan kungen och hans bror hertig Erik i en tvist om ett antal uppländska gårdar. Det blev början till den efterföljande bittra brödrastriden mellan kung Birger, hertig Erik och hertig Valdemar som ledde till den tragiska händelsen år 1317 som i efterhand kom att kallas Nyköpings gästabud. Under ett möte på Nyköpingshus i början av december fängslade kungen sina bröder och lät svälta dem till döds. Birger Petersson, som hade gått över på Erik och Valdemars sida, spelade en ledande roll under dessa strider. Han var också en av de personer som bevittnade hertigarnas testamenten som upprättades den 18 januari 1318.

Efter hertigarnas död tog han tillsammans med Mats Kettilmundsson ledningen i upproret mot kung Birger. Detta ledde till att hertig Eriks treårige son Magnus valdes till kung, först i Norge den 8 maj 1319, och sedan i Sverige den 8 juli samma år. Birger Petersson var också en av de lagmän som deltog på mötet vid Mora stenar då kungen valdes av stormännen.

Birger Petersson var troligen också en av författarna och undertecknarna av det brev som ibland kallats Sveriges första konstitution. Brevet skrevs i den minderårige kungens namn och bekräftar de undertecknades egna privilegier, men också riksrådets skyldigheter mot de fria bönderna. Den 13 december 1320 fick Birger Petersson, som tack för sina

Birger Petersson och hans hustru Ingeborg Bengtsdotters rikedom och makt avspeglas i deras gravhäll i Uppsala domkyrka som tillhör den svenska medeltidens mest storslagna och dyrbara monument. Stenens huvudfigurer är idag i dåligt skick men de äldre kopparstick som finns bevarade av stenen visar mycket fint utmejslade figurer. Tidigare har sannolikt stenens figurer och text varit förgyllda och ytan varit blankpolerad.

Birger Petersson var troligen också en av författarna och undertecknarna av det brev som ibland kallats Sveriges första konstitution

insatser för den nykrönta kungen, gården Älgö i Överselö i gåva av änkedrottningen Ingeborg. Kung Magnus Eriksson gifte sig senare med Blanka av Namur och de blev med tiden den Heliga Birgittas främsta finansiärer och beskyddare. Birger Peterssons testamente som skrevs år 1326 på sätesgården Finsta i Skederid finns bevarat och vittnar om hans stora rikedom och omfattande gårdsinnehav i såväl Uppland som Götaland.

Birger Petersson dog den 3 april 1327 och begravdes i Uppsala domkyrka tillsammans med hustrun Ingeborg Bengtsdotter, som dog redan år 1314.

Birger Petersson och hans hustru Ingeborg Bengtsdotters rikedom och makt avspeglas i deras gravhäll i Uppsala domkyrka som tillhör den svenska medeltidens mest storslagna och dyrbara monument. Stenens huvudfigurer är idag i dåligt skick men de äldre kopparstick som finns bevarade av stenen visar mycket fint utmejslade figurer. Tidigare har sannolikt stenens figurer och text varit förgyllda och ytan varit blankpolerad.

Finstaätten

Finstaätten var en gammal frälseätt från Uppland med Finsta som stamgård. Ättens stamfader var en man vid namn Israel som dog före år 1269. Hans son Jakob Israelsson, död år 1281, var ärkebiskop i Uppsala vars sonson Israel Erlandsson var biskop i Västerås. Ättens vapen varierade, för Birger Petersson anges svarta nedvända vingar med vingfästen utåt på rött, men vingarna kan dock ha varit av silver. Ätten dog ut under 1300-talet.

Ingeborg Magnusdotter ca 1317-1390

Katarina Birgersdotters och Magnus Gudmarssons dotter Ingeborg Magnusdotter föddes ca 1317. Hon var gift med Väpnaren och Riksrådet Bengt Turesson (Bielke) av Åkerö. Genom sitt äktenskap blev Ingeborg Magnusdotter en av den uradliga¹⁷ frälseätten Bielke af Åkerös urmödrar. Ätten Bielke var mycket inflytelserik under medeltiden och ett flertal av deras manliga medlemmar var lagmän och riksråd som deltog i styret av Sverige under flera hundra år. Ingeborg dog år 1390 och begravdes den 28 juni i Vadstena kloster.

Sten Bengtsson (Bielke) ca 1343-1408

Ingeborg Magnusdotters och Bengt Turessons (Bielke) son Sten Bengtsson (Bielke) föddes omkring år 1343 och hör till de mest inflytelserika personerna inom ätten Bielkes historia.

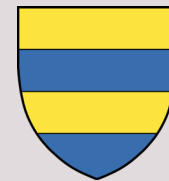
Sten Bengtsson omnämns för första gången vid kung Albrekt av Mecklenburgs kröning år 1365 där han deltog som riddare. Vid denna tid var han en av kung Albrekts

¹⁷ Med uradel brukar man avse de adelsätter som räknar sitt adelskap till tiden före adling började ske med sköldebrev. I Sverige och Finland går skiljelinjen cirka 1420, men flera av ätterna som tillhör uradeln kan förmodas härstamma från de mäktiga stormän som tjänade några av våra tidigaste kungar och på så vis hade en extra privilegierad särställning i samhället.

viktigaste anhängare och stod på dennes sida i de avgörande striderna år 1371. Sten Bengtsson nämns också som riksråd och lagman i Uppland, samt marsk¹⁸ under åren 1374-1387.

Kung Albrekt av Mecklenburgs ställning var redan från början svag och med tiden förlorade han nästan all makt till adeln. Hans tid som kung präglades av laglöshet och en tilltagande konflikt mellan kronan och adeln, som eskalerade till ett uppror som leddes av den blivande unionsdrottningen Margareta. Vår förfader Sten Bengtsson övergick omkring år 1388 till att successivt stödja Margareta. Hon besegrade kung Albrekt år 1389 och kröntes till Sveriges drottning samma år. Sten Bengtsson var från början en av drottningens viktigaste stöttepelare för hennes välde i Sverige. Han bör ha varit närvarande vid

¹⁸ Marsk är en ursprungligen medeltida dansk och svensk ämbetsmannatitel med befogenheter som motsvarar en militär överbefälhavare. Marskämbetet omnämns för första gången i Sverige 1268 och var sannolikt en efterföljare till posten som stallare, som under 1200-talets första hälft styrde över kungens hird. Ämbetet förekommer oregelbundet under medeltiden och var under stundom mer av en aristokratisk hederstitel utan bestämda tjänsteplikter.

Ätten Bielke

Ätten Bielke är en medeltida adelsätt från Småland och tillhör svensk uradel. Skölden visar tre (Bielke af Åkerö) eller två bjälkar i blått på förgylld botten.

Dess tidigaste med säkerhet kända medlem är en Kettil som levde i slutet av 1200-talet. Två söner till Kettil är kända: riddaren Nils Kettilsson och riksrådet Ture Kettilsson. Det är från Ture Kettilsson som den introducerade ätten Bielke af Åkerö (nr 8 på Riddarhuset) härstammar. Han är för övrigt vår förmoder Ingeborg Magnusdotters svärfar.

Familjenamnet upptogs först av riksrådet Ture Pedersson Bielke, som dog år 1577, varför samtliga släktmedlemmar före honom skrivs med namnet Bielke inom parentes.

Dennes söner Svante och Nils blev år 1608 friherrar (nr 6 på Riddarhuset). Från den senares sonson, Nils Bielke (1644-1716), härstammar den nu levande grevliga grenen av ätten (nr 29 på Riddarhuset).

mötet i Kalmar år 1397, där aristokratin från Danmark, Sverige och Norge samlades för att kröna Erik av Pommern till unionskung över de tre länderna. Det bevarade unionsbrevet som reglerar de framtida förhållandena mellan de tre rikena samt Eriks kröning till kung i alla tre länderna brukar benämnas som Kalmarunionen. Det var en vagt formulerad union och skulle komma att bestridas och prövas hårt under de kommande hundraretterio åren fram till Gustaf Vasas befrielsekrig år 1523 då Kalmarunionen slutligen upplöstes.

Den 27 september 1371 gifte sig Sten Bengtsson (Bielke) på Adelsö med Katarina Holmgersdotter (Ulv) med vilken han fick fyra barn, varav den yngste sonen var Ture Stensson (Bielke). Sten Bengtsson innehade en stor mängd jordegendomar och tillbringade senare delen av sitt liv på Marieborg i Östra Eneby socken där han avled den 20 juli 1408. Han ligger begravd i Vadstena.

Sten Bengtsson var från början en av drottningens viktigaste stöttepelare för hennes välde i Sverige